

Súhrnná záverečná správa z povodňovej situácie na území mesta Spišská Nová Ves v dňoch 23. 7. 2008 – 30. 7. 2008

predložená do mestského zastupiteľstva dňa 22. 8. 2008

Zahájenie povodňových prác:

Dňa 23. 7. 2008 po výdatných zrážkach vodné toky v Novoveskej Hute – Holubnica a Suchohorský potok (Jánsky pre obyvateľov v Novoveskej Hute) nestačili odvádzať vodu z lesných svahov, toky naberali na sile a strhávali so sebou všetko, čo bolo v koryte toku.

Tento stav zapríčinil upchatie prietokovej rúry na koryte Suchohorského potoka za hasičskou zbrojnicou v Novoveskej Hute, čo bolo spozorované o 12.30 hod.

Primátor mesta odišiel do postihnutej oblasti a okamžite privolal techniku z firiem BRANTNER - NOVA a SAXON, aby uvoľnili prietok.

O 13,00 hod. vydal príkaz veliteľovi dobrovoľných hasičov na zvolanie hasičskej jednotky a začatí zabezpečovacích povodňových prác.

V priebehu krátkeho času vodný tok Holubnice a Suchohorského potoka zosilnel natoľko, že sa začal vybrežovať a zaplavovať okolité pozemky, dvory a záhrady domov.

Zástupca primátora zvolal povodňový štáb mesta a jeho členovia boli informovaní o vzniknutej situácii.

O 14.30 hod. bol primátorom mesta vyhlásený III. stupeň povodňovej aktivity - stav ohrozenia pre územie mesta Spišská Nová Ves.

Od 15.30 hod. operovala povodňová komisia priamo v ohrozených častiach v Novoveskej Hute a Ferčkovciach odkiaľ bola aj zabezpečovaná pomoc s mechanizmami a materiálom. Spojenie bolo zabezpečené cez vysielacky mestskej polície a mobilnými telefónmi.

Priebeh záchranných prác

Novoveská Huta:

Vybrežený Suchohorský potok a Holubnica v časti Novoveská Huta zaplavili komunikácie, záhrady a dvory rodinných domov. Potok sa vylial na Prednej Hute pod sádrovkou, kde zaplavil trávnaté plochy a voda zaliala rodinné domy s prilahlými pozemkami na Novoveskej ceste.

V rámci záchranných prác mestská povodňová komisia zabezpečovala dovoz vriec a piesku do zaplavených úsekov. Občania, členovia mestského hasičského zboru a pracovníci povodia pieskovali vrecia, ktoré ukladali na odrazenie vody od objektov na Hnileckej ceste, Kvetnej, Rybníckej a Horskkej ulici.

Voda podmývala objekt hasičskej zbrojnice na Hnileckej ceste a rodinný dom na Slnecnej ulici. Navážaním lomového kameňa a vrecami s pieskom bola voda od objektov odrazená na komunikáciu, respektíve udržiavaná v koryte toku.

Spevňovala sa podmytá komunikácia návozom lomového kameňa na Hnileckej ceste s použitím mechanizmu UNC a vyklápacích áut. Cesta bola vyznačená prenosným dopravným značením a prejazd motorových vozidiel bol v tomto úseku riadený príslušníkmi polície.

Boli kontaktovaní vlastníci inžinierskych sietí - plynári, elektrikári, T-COM, Kabel Plus, aby zabezpečili obnažené a poškodené siete, potrubia a spadnutý stĺp.

Traktorom sa odstránili lávky k rodinným domom nad vodným tokom, ktoré bránili plynulému toku vody a zachytávali naplaveniny.

Aby voda nestekala po miestnej komunikácii bol bagrom KATERPILAR vykopáný odvodňovací kanál okolo prietokovej rúry za hasičskou zbrojnicou a voda bola presmerovaná späť do koryta toku.

V Prednej Hute - pod sádrovkou bol stav najvážnejší. Táto oblasť bola najdlhšie zaplavená. Podmočená lúka a kroviny okolo toku zabraňovali, aby bol nasadený ťažký mechanizmus na čistenie koryta, preto sa koryto bágrovalo len okolo domov, pokiaľ to dovoľoval terén.

Až na piaty deň - pondelok sa podarilo s pomocou obvodného úradu do tejto časti zabezpečiť kráčajúci báger MENZIMUK, ktorý je prispôsobený na bágrovanie vo vodnom toku. Po prerezávaní krovín a stromov v blízkosti vodného toku sa s týmto mechanizmom a nasadením bágra UDS začalo čistiť koryto od nánosov štrku a naplavenín. Osobami zaradenými na aktivačné práce bola zabezpečená pomoc pri odstraňovaní nánosov naplaveného bahna z dvorov rodinných domov.

Zo zaplaveného hospodárskeho objektu vo vlastníctve p. Mikolajovej sa zabezpečila evakuácia zvierat, ktorú zrealizovali príslušníci jednotky hasičov.

Títo spolu so zamestnancami mesta kalovými čerpadlami vyčerpávali vodu zo zaplavených pivníc a garáží na Hnileckej ceste.

Ferčkovce:

Aj keď upravené koryto toku vo Ferčkovciach kapacitne stačilo na prívalovú vodu, vytvorené meandre na vodnom toku a malá prietoknosť koryta mala za následok vybreženie a zaliatie pozemkov pred novou zástavbou a voda zaplavila rodinné domy, záhrady a dvory na Nitrianskej ulici.

Vybrežená voda stekala po miestnych komunikáciách a zaplnila kanalizáciu, ktorá bola upchatá a nestačila odvieť pritekajúcu vodu. Nahromadená voda v kanalizácii tak začala vyrážať cez odpadové guľičky v suterénnych priestoroch rodinných domov a zaplavovať ich.

Mestskou povodňovou komisiou bol zabezpečený rozvoz vriec a piesku do zaplavených úsekov. Občania a zamestnanci povodia pieskovali vrecia, ktoré ukladali na odrazenie vybreženej vody na Nitrianskej, Muráňskej, Oravskej, Gemerskej ulici.

Vykonávalo sa čistenie upchatej kanalizácie od naplavenín bahna. Technikou VVaK – VEOLIA sa podarilo kanalizáciu prečistiť.

Nad zástavbou rodinných domov pracovníci povodia použitím bágra MENZIMUK a motorových píl čistili koryto, prerezávali kroviny a stromy v blízkosti vodného toku, ktoré bránili plynulému toku vody a manipulácií mechanizmov.

Zabezpečilo sa vyčerpávanie vody zo zaplavených pivníc a garáží kalovými čerpadlami hasičskou jednotkou a zamestnancami mesta.

Na likvidáciu odpadu po povodni boli zabezpečené kontajnery od firmy BRANTNER-NOVA.

Vyšný Hámor:

Vodný tok sa vybrežil aj v časti Vyšný Hámor v brodisku pod firmou PALAGRO (bývalé štátne majetky), pod domovom dôchodcov, kde zaplavil lúky, záhradkárske parcely a rodinný dom s pozemkom p. Hamráka, ktorý stojí v strede záplavového územia v tejto lokalite.

Pod domovom dôchodcom sa bagrom Katerpillar vykopal rigol, ktorý zabezpečil odvodnenie zaplavených plôch a odvedenie vody späť do koryta vodného toku.

O niečo nižšie sa do vymytého nového koryta toku navážal lomový kameň, spevňoval sa breh vodného toku a odstraňovali sa prekážky, ktoré bránili vodnému toku. Časť toku sa usmernila do starého koryta čím sa voda dostala do jazierka v mestskej ZOO - čo bolo cieľom vykonávaných prác firmou BRANTNER-NOVA.

Zoologická záhrada:

Za ZOO boli vybrežením toku zaplavené pozemky okolo kolkárne a parkovisko.

Vykonávalo sa zabezpečenie strhnutých brehov vodného toku a fixácia podmývaných chodníkov navázaním lomového kameňa s použitím mechanizmov bager UDS, UNC a vyklápacích áut.

Z komunikácií, parkoviska a chodníkov odstraňovali príslušníci hasičského zboru nánosy naplavenín použitím hasičskej techniky.

Vybrežením koryta toku Holubnica a Suchohorského potoka bola celková zaplavená plocha o rozlohe 8,5 Ha.

Po stabilizovaní vodného toku a ukončení záchranných prác k 18.00 hodine dňa 30. 7. 2008 primátor mesta odvolal III. stupeň povodňovej aktivity, „ Stav ohrozenia“ v meste Spišská Nová Ves.

Počty nasadených síl na ochranu pred povodňami

Na záchranných protipovodňových prácach sa podieľali zásahmi príslušníci štátnej polície, členovia mestskej polície, príslušníci jednotky hasičského zboru, členovia Mestského hasičského zboru, pracovníci povodia Bodvy a Hornádu, občania mesta a zamestnanci mestského úradu.

Na odstraňovaní škôd po povodni boli podľa potreby nasadzovaní aj občania zaradení do aktivačných prác.

Na záchranných prácach sa podieľalo približne 190 osôb a bolo odpracovaných 1 100 hodín, čo predstavuje 6 hodín na osobu.

Na záchranných prácach sa dodávateľsky podieľali tieto subjekty:

MILANKO, S A X O N, Lesy mesta Spišská Nová Ves, URANPRES, Brantner Nova, Branislav Pivovarník, VSK MINERAL, MPC CESSI, VEOLIA, NEZÁBUDKA - Sabovčíková Katarína, Pracovné odevy - Repaská, mesto Spišská Nová Ves.

Boli použité mechanizmy a technika:

bager UDS - 2 ks,
bager CATERPILAR - 2 ks,
bager OSTROWEK – 1 ks,
bager MENZIMUK - 2 ks,
nakladač UNC – 2 ks,
vyklápacie autá - 15 ks,
traktor LKT - 1 ks,
traktor - 1 ks,
malotraktor - 1 ks,
multikar - 1 ks,
hasičské záchranné vozidlá – 3 ks,
motorové pily – 3 ks.

Použitý materiál:

Hliadkami mestskej polície bolo rozdanych podľa požiadaviek občanov v postihnutých mestských častiach spolu 2 300 vriec. Prvá požiadavka na vrecia zo strany mesta smerovala na Povodie Bodvy a Hornádu v Spišskej Novej Vsi. Napriek informácii že majú k dispozícii cez 10 000 kusov, bolo poskytnutých cca 300 ks jutových vriec, čo vôbec nestačilo pokryť požadovanú potrebu. Preto s primeraným časovým odstupom boli vrecia zabezpečené v požadovaných množstvách z MPaC CESSI Spišská Nová Ves.

Piesok na plnenie vriec sa zabezpečoval z VSK MINERAL – lom Gretla a URANPRES. Do ohrozených častí sa navozilo **207 ton** tohto materiálu, čo predstavuje **130 m³**.

Lomový kameň na spevňovanie odplavovaných brehov a podmývaných komunikácií bol zabezpečovaný z VSK MINERAL – lom Gretla. Na záchranné práce bolo použitých **204 ton** tohto materiálu, čo predstavuje **127,5 m³**.

Pre potreby mesta poskytla táto spoločnosť aj vlastné vozidlá na jeho prepravu. Subjekty, ktoré pre mesto zabezpečovali záchranné práce dodávateľsky, si materiál prepravovali vlastnými vozidlami.

Celkové náklady na záchranné práce boli povodňovou komisiou mesta Spišská Nová Ves vyčíslené na **613 272 Sk**, z toho **na práce bolo vynaložených 466 187 Sk** a **na materiál 147 085 Sk**.

Škody na majetku spôsobené povodňou:

Právnická osoba, fyzická osoba podnikateľ a fyzické osoby - občania predložili vyhodnotenie povodňových škôd na svojom majetku mestu. Mesto tieto škody zosumarizovalo a spolu so škodami na svojom majetku predložilo obvodnému úradu životného prostredia. Odškodnenie realizuje štát prostredníctvom rozpočtovej kapitoly ministerstva životného prostredia a správcovia vodných tokov.

Na majetku mesta komisia po obhliadke škôd spôsobených povodňami verifikovala škodu v sume **3 785 000 Sk.**

Najväčšie škody boli zaznamenané:

- na odplavenej komunikácii Spišskej ulice vo Ferčkovciach za 1,2 milióna Sk,
- na podplavených spadnutých mostoch na Hnileckej ceste za 0,6 milióna Sk, a Kvetnej ulice za 0,5 milióna Sk,
- na poškodenom odbernom mieste požiarnej vody a prístupovej ceste k nemu pri hasičskej zbrojnici na Hnileckej ceste v Novoveskej Hute za 0,2 milióna Sk.

Povodeň spôsobila škody v mestskej ZOO za 0,58 milióna Sk na poškodenej kletke, chodníkoch a zaplavenej a zanesenej čističke odpadových vôd.

Na majetku právnických osôb - Lesy mesta Spišská Nová Ves vyhodnotili škody na svojom majetku ktoré vznikli na lesných cestách, zväžniciach a lesných skladoch v sume 2 677 000 Sk.

Na majetku fyzických osôb - občanov vznikli škody hlavne zatopením domov, dvorov a záhrad, poškodením stien a zariadení v suterénnych priestoroch a pivniciach, odplavením uloženého materiálu a podmytím oplotenia a pozemkov.

Na základe žiadostí o odškodnenie mesto zosumarizovalo tieto škody na 2 807 448 Sk.

Na rieke Hornád ostali po zvýšenej hladine poškodené spádliská a kamenná regulácia toku na ľavom brehu pod čerpacou stanicou a na pravom brehu pri sídlisku Za Hornádom.

Povodie Bodvy a Hornádu – ako správca vodného toku si vyhodnocuje povodňové škody v svojej správe a predkladá ich ministerstvu.

Priority pri odstraňovaní škôd na majetku si oddelenie výstavby mestského úradu stanovilo nasledovne:

- zabezpečiť opravy komunikácii na Spišskej ulici vo Ferčkovciach,
- realizovať práce na škodách v mestskej ZOO,
- vyčistiť kanalizáciu v Novoveskej Hute,
- na výstavbu mostov vyhlásiť obstarávacie konanie a spracovať projektovú dokumentáciu.

Tieto činnosti je potrebné uskutočniť z prostriedkov mesta čo najskôr, pretože ohrozujú bezpečnosť a zdravie občanov mesta. Ide hlavne o sprístupnenie obydľí na Spišskej ulici a vykonanie nevyhnutných rekonštrukčných prác v ZOO.

Ďalšie činnosti mestskej povodňovej komisie smerovali k informovanosti občanov na území zasiahnutých povodňou o opatreniach Regionálneho úradu verejného zdravotníctva na predchádzanie vzniku a šírenia prenosných ochorení užívaním kontaminovanej vody a potravín. Daná problematika bola spracovaná formou letákov a zverejnená na internetovej stránke mesta.

Mesto využilo verejné zasadnutia mestských výborov v Novoveskej Hute a Ferčakovciach na oboznámenie občanov s postupom pri zdokumentovaní povodňových škôd a uplatnení ich náhrad. K tejto problematike bol spracovaný manuál s postupom napísania žiadosti. Na zasadnutiach boli navrhnuté riešenia, ktoré by mali zabezpečiť, aby sa následky povodní minimalizovali. Smerovali hlavne k regulácii vodných tokov.

Mesto na základe prehodnotenia povodňových prác a pripomienok občanov navrhuje prijať nasledovné opatrenia:

Návrh opatrení:

1. Aktualizovať Povodňový plán mesta Spišská Nová Ves so zapracovaním poznatkov z priebehu povodní a realizácie povodňových prác v júli 2008.

T.: 10. 9. 2008

Z.: Ing. Andrea Jančíková
vedúca kancelárie primátora

2. Na internetovej stránke mesta zverejniť informácie o tom, ako reagovať na vznik mimoriadnej udalosti, čo robiť, keď je ohrozený život a zdravie, alebo ako postupovať, keď je ohrozený majetok, s kontaktnými telefónnymi číslami na linky tiesňového volania.

T.: 30. 9. 2008

Z.: Ing. Andrea Jančíková
vedúca kancelárie primátora

3. Zabezpečiť vyčistenie koryta toku na Holubnica pred novou zástavbou až po pílu.

T.: 30. 9. 2008

Z.: Ing. Jozef Gonda
vedúci odb. výstavby, územného
plánu a dopravy

4. Vykonať kontroly v Novoveskej Hute so zameraním na umiestnenie a prevádzkovanie stavieb, skladovanie odplaviteľného materiálu, zriaďovanie oplotenia, živých plotov, skládok odpadu v aktívnej záplavovej zóne vodného toku Holubnica a Suchohorského potoka a upozorniť občanov na nezákonný stav.

T.: 30. 9. 2008

Z.: Ing. Jozef Gonda
vedúci odb. výstavby, územného
plánu a dopravy

5. Zabezpečiť pre prípad možnej povodne do skladov civilnej ochrany 1 000 kusov vriec a ďalší materiál pre vykonanie záchranných prác (nepremokavé plachty, gumené čížmy, svietidlá, ...).

T.: 10. 9. 2008

Z.: Ing. Andrea Jančíková
vedúca kancelárie primátora

6. Zaoberať sa zabezpečením technického zariadenia pre varovací a vyrozumievací systém obyvateľstva mesta a príslahých mestských častí v prípade mimoriadnych udalostí na prenos varovného signálu a hovorenej informácie s možnosťou aj iného využitia, napríklad počas kultúrno-spoločenských a športových akcií v meste.

T.: 30. 9. 2008

Z.: Ing. Andrea Jančíková
vedúca kancelárie primátora

Ing. Jozef Gonda
vedúci odb. výstavby, územného
plánu a dopravy

Ing. Marián Kellner
vedúci organizačného odb.
a správy majetku

Na záver možno skonštatovať, že počas povodňovej situácie a vykonávaní záchranných prác, ktoré trvali osem dní, nedošlo k mimoriadnej udalosti, zraneniu, alebo ekologickej havárii. Mesto zabezpečilo potrebnú pomoc nasadením dostupných mechanizmov, materiálu a síl, aby ochránilo životy, zdravie a majetok občanov a škody ostali čo najnižšie.

Za to patrí všetkým zainteresovaným firmám, príslušníkom policajného a hasičského zboru, členom požiarnej ochrany, povodiu Bodvy a Hornádu, zamestnancom mesta a občanom, ktorí tieto činnosti zabezpečovali, poďakovanie.

Spišská Nová Ves, dňa 8. 8. 2008

Spracoval: Peter Klein
referent krízového riadenia